

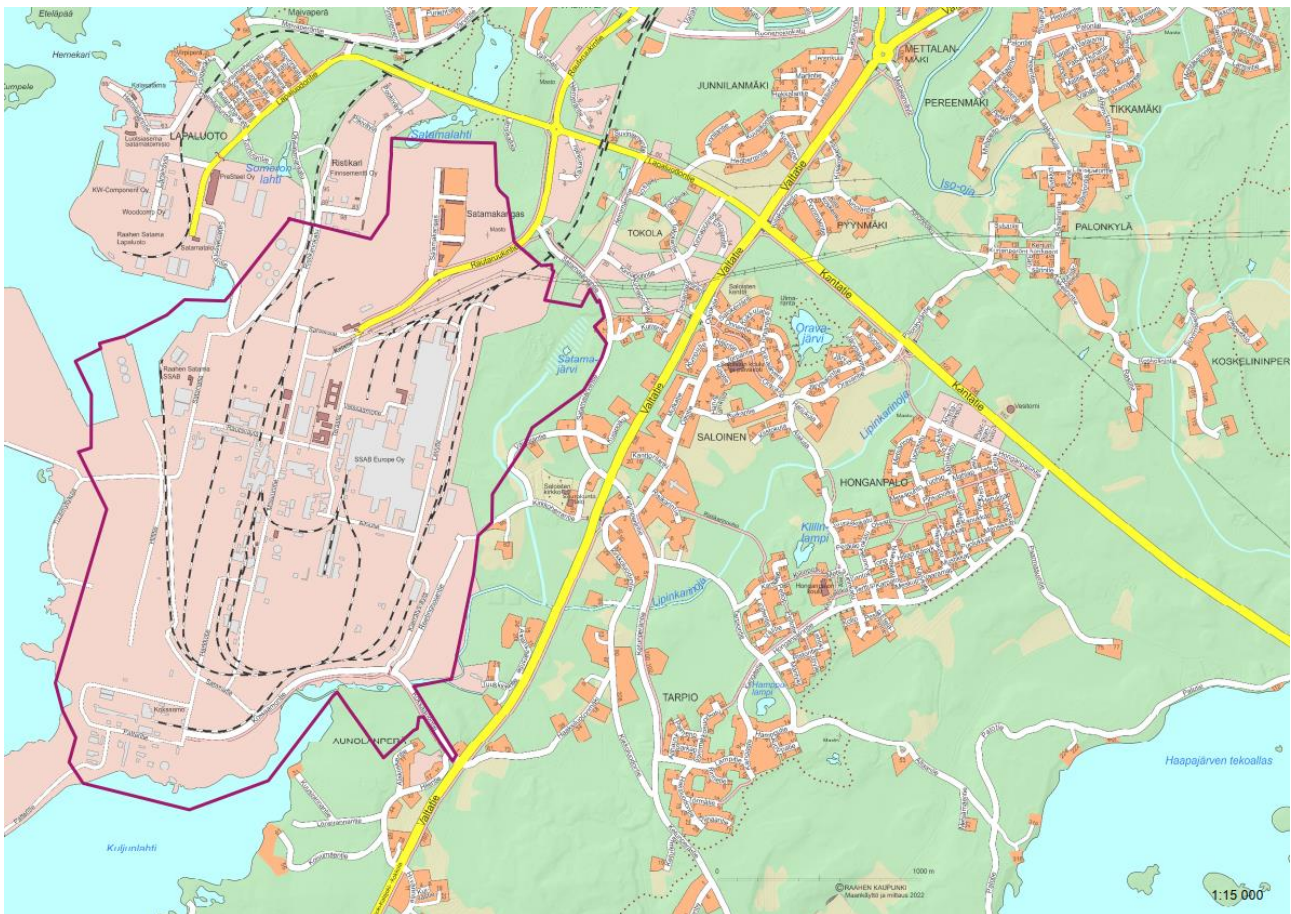
SSAB:n tehdasalueen asemakaava

Ak 248

OSALLISTUMIS- JA ARVIOINTISUUNNITELMA (OAS)

Laadittu 11.10.2022

Kuulutettu vireille 28.10.2022

Kuva 0-1 Kaavoitettavan alueen raja. (© Raahen kaupunki, 2022)

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta ja kaavan lähtökohdista voi esittää mielipiteitä koko kaavoitusprosessin ajan.

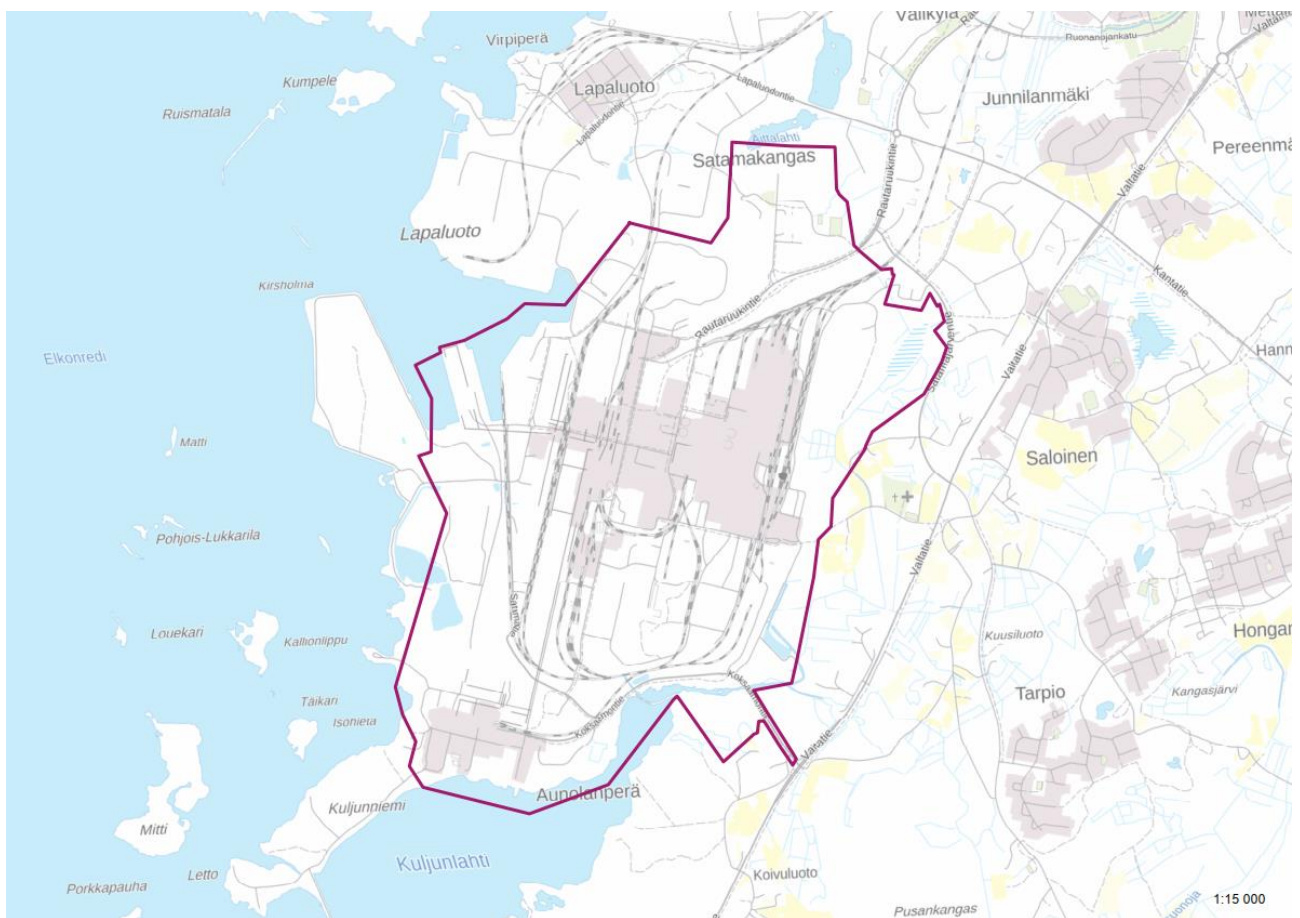
Mikä on osallistumis- ja arviointisuunnitelma?

Tällä osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla (OAS) tiedotetaan suunnittelun osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä asemakaavan vaikutusten arvioinnista asemakaavoituksessa. Suunnitelmassa kerrotaan asemakaavan lähtökohdista, suunnittelun aikataulusta, siitä kuinka suunnitteluun voi osallistua, ja miten suunnitelmasta voi esittää mielipiteensä. Siinä myös kuvaillaan, millä tavalla asemakaavan vaikutuksia suunnittelussa arvioidaan ja millä tavalla vaikutusten arviointi tehdään. Suunnitelmaa täydennetään tarvittaessa kaavoituksen edetessä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelman riittävydestä on mahdollista jättää mielipide.

Tämän osallistumis- ja arviointisuunnitelman (OAS) tarkoituksena on välittää tietoa kaava-prosessista, kaavan tarkoituksesta, tavoitteista ja vaikutusten arvioinnista sekä kertoa alueen asukkaiden ja muiden osallisten vaikutusmahdollisuuksista kaavoitusprosessin aikana. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa päivitetään kaavoituksen aikana (MRL 63 § ja 9 §).

Osallisilla on mahdollisuus lausua mielipiteensä OAS:sta koko kaavoitusprosessin ajan.

Suunnittelualue

Kuva 0-2. Asemakaava-alueen sijainti. (© Raahen kaupunki, 2022.)

Suunnittelualue käsittää Raahen SSAB:n tehdasalueen lähialueineen. Raahen SSAB Europe Oy:n terästehdas sijaitsee Pohjanlahden rannalla noin viisi kilometriä Raahen keskustasta lounaaseen. Tehdas on toiminut paikalla 1960-luvulta alkaen.

SSAB on pitkälle erikoistunut, maailmanlaajuisesti toimiva teräsyhtiö, joka kehittää erityisesti erikoislujia teräksiä. SSAB Europe Oy:n Raahen terästehtaassa tuotetaan kuumavalssattuja levy- ja nauhatuotteita. Nykyinen toiminta käsittää sataman toiminnan, raaka-aineiden käsittelyn ja varastoinnin, koksen ja koksauksen sivutuotteiden valmistuksen, raakaraudan valmistuksen, kierrätysteräksen käsittelyn, terässulaton toiminnan, levy- ja nauhavalssauksen, esikäsiteltujen levytuotteiden tuotannon, kuonatuotteiden valmistuksen, vesien käsittelyn ja puhdistuksen sekä jätteiden käsittelyn ja kaatopaikkatoiminnot. Terästuotannon lisäksi tehdas tuottaa sivutuotteina kuonatuotteita, tervaa, bentseeniä ja rikkiä. Prosesseissa syntynyttä energiaa hyödynnetään muun muassa toimittamalla kaukolämpöä Raahen kaupungille.

Etusivulla olevaan karttaan on rajattu *SSAB:n tehdasalueen* (Ak 248) asemakaava-alue ja se on esitetty rajattuna myös alla olevalle ortoilmakuvapohjalle. Asemakaava-alueen pinta-ala on noin 534 ha. Tällä hetkellä alue on asemakaavoittamatonta ja alueen rakennuskannan luvittaminen on tapahtunut suunnittelutarveratkaisulla. Kyseessä on siis alueen ensimmäinen asemakaava.

Kuva 0-3. Ote ortoilmakuvasta asemakaavan alueelta. (© Raahen kaupunki, 2022.)

Suunnittelualueen rannikkomaisemaa hallitsee SSAB Europe Oy Raahen tehtaan teollisuusalue ja Raahen satama ja rantavyöhykkeen tuulivoimalat. Suunnittelualue on pääosin rakennettua ja muuttunutta suurimittakaavaista teollisuusaluetta. Alueella on myös vähäisesti luonnontilassa säilyneitä alueita. Suunnittelualueen länsipuolelle sijoittuu Raahen satama-alue, luoteeseen Lapaluodon satamanosan satama-alue ja rantavyöhykkeellä tehdasalueen länsipuolella on toiminnassa olevia tuulivoimaloita. Alueen lainvoimaisessa yleiskaavassa osoitettu teollisuusalue jatkuu kaava-alueelta radan vartta idän suuntaan. Alueen itäpuolelle sijoittuvat Runnimäen maisemallisesti arvokkaat alueet. Alueen pohjoispuolelle sijoittuu virkistysalueita ja lounaassa Kuljunniemen alue rakentamatonta. SSAB:n tehdasalueella kulkee sähköistetty 31,5 km mittainen pistoraideyhteys Helsinki-Oulu pääradalta. Välillä kulkee ainoastaan tavarakuljetuksia. Suunnittelualue tukeutuu idässä kulkevaan valtatie 8, joka kuuluu Euroopan Unionin TEN-T kattavaan verkostoon. Suunnittelualueeseen sisältyy myös merialueita. Suunnittelualueelle ei sijoitu asumista tai loma-asumista. Suunnittelualueen pohjois- ja länsireuna rajautuvat asemakaavoitettuun alueeseen.

Tällä hetkellä SSAB:n tehtaan toiminta luokitellaan suuronnettomuusvaaralliseksi toiminnaksi ja alueelle on osoitettu 1,5 km konsultointivyöhyke. Konsultointivyöhykkeellä tapahtuvista kaavoitusmuutoksista tai merkittävämmästä rakentamisesta on pyydettävä lausunto Tukesilta ja pelastusviranomaiselta.

Asemakaava koskee kiinteistöjä: 678-412-33-0, 678-412-32-0, 678-413-36-2, 678-413-36-1, 678-402-1-50, 678-412-34-3, 678-412-7-81, 678-412-33-0, 678-412-24-25, 678-412-91-1.

Mitä alueelle suunnitellaan?

Asemakaavatason suunnittelutarpeen taustalla on SSAB:n terästehtaan kehittämiseen liittyvä konversiohanke, jonka tavoitteena on vastata fossiilivapaan teräksen kasvavaan kysyntään ja siirtyä vaiheittain kohti fossiilivapaata teräksentuotantoa. Kyseessä on olemassa olevan tuotannon muutoshanke, jossa uudistetaan tehtaan tuotantoprosesseja. Tehtaan tuotantokapasiteetti ei hankkeen toteuttamisen myötä muutu ja useat toiminnan aiheuttamat vaikutukset tulevat vähenevän muutosten myötä.

SSAB:n suunnitelmana on uudistaa nykyinen Raahen tehtaan ohutlevytuotantojärjestelmä niin sa-notulla minimill-pohjaisella tuotannolla, joka tarjoaa laajemman tuotevalikoiman ja paremman kustannusaseman. Teräksen tuotanto tulee tulevaisuudessa perustumaan valokaariuniprosessiin. Päätöksen taustalla on fossiilivapaan teräksen voimakkaasti kasvava kysyntä. Raahen terästehdas aiheuttaa tällä hetkellä noin 7 % Suomen hiilidioksidipäästöistä. Muutoksen yhteydessä on tavoitteena päästä suurelta osin eroon hiilidioksidipäästöistä noin vuoteen 2030 mennessä. Suunnitelman toteutuminen edellyttää tarpeellisen infrastruktuurin toteuttamista.

Kuva 0-4. Uusien toimintojen sijoittuminen tehdasalueelle (© SSAB Europe Oy, 2022).

Teräksen valmistus valokaariuunimenetelmällä on panosprosessi, johon kuuluu raaka-aineiden sulatus sähköllä valokaariuunissa, sulan seostus haluttuun laatuun ja käsittely senkkametallurgisissa prosesseissa sekä valu jatkuvavalukoneessa. Pääraaka-aineena käytetään kuumabriketöityä vety-pelkistettyä rautasientä (HBI) ja kierrätysterästä. Tehtaan nykyisistä raaka-aineista muun muassa rautapelletti (n. 3,5 Mt/v) ja kivihiili (n. 1,6 Mt/v) jäävät pois. Uusien valokaariuunien, senkkametallurgian ja uuden nauhavalssaamon lisäksi tehtaan nykyinen levyvalssaamo ja nykyiset leikkauslinjat tulevat säilymään toiminnassa.

Tehdas jatkaa edelleen tuotteiden toimitusta jatkojalostukseen konsernin Hämeenlinnan tehtaalle. Tehdasalueen muiden toimintojen osalta myös jatkossa tarvitaan tuotantoprosesseihin ilmakehää ja kalkkituotteita, joten niiden tuotannon ennakoidaan säilyvän tehdasalueella. Voimalaitoksen toiminta tulee loppumaan.

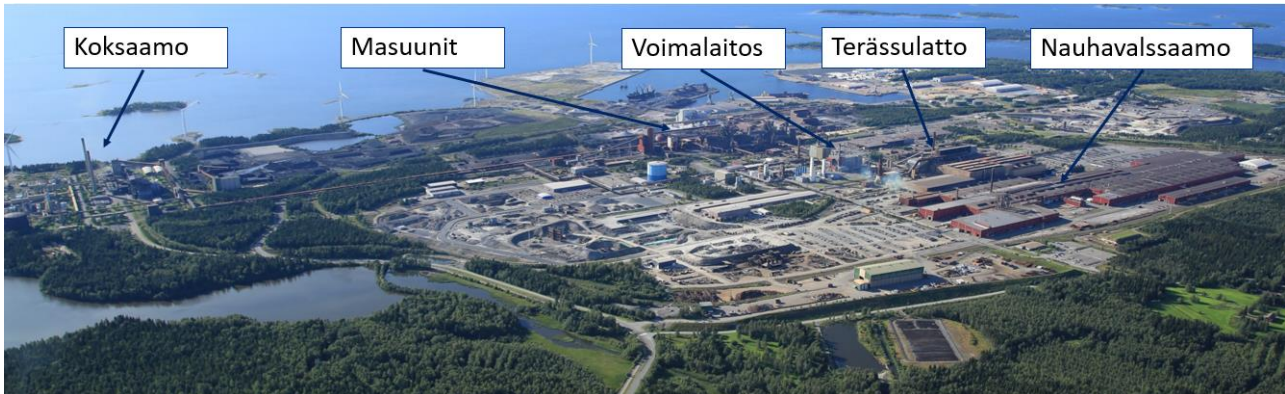
Toimintaan jäävät ja suljettavat prosessit

Tehdasalueen nykyisistä toiminnoista ovat jäämässä käyttöön nauhakelan leikkauslinjat ja levyvalssaamo jatkojalostusosastoineen. Lisäksi muiden toimijoiden toiminnoista kalkinpolttamon ja happitehtaan ennakoidaan säilyvän tehdasalueella.

Uuden terästuotantoprosessin käyttöönoton jälkeen tulee seuraavien tuotantoprosessien toiminta loppumaan:

- koksamo
- masuunit
- terässulatto
- nauhavalssaamo
- voimalaitos

Seuraavassa kuvassa on esitetty lopetettavien toimintojen sijainti tehdasalueella.

Kuva 0-5. Suljettavien toimintojen sijainti tehdasalueella. (© AFRY Finland Oy, 2022)

YVA-menettelyn soveltamistarve

SSAB Europe Oy on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta päätöstä sovelletaanko muutoshankkeeseen ympäristövaikutusten arviointimenettelystä annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. ELY-keskuksen antaman päätöksen (POPELY/1947/2022) mukaan hankkeeseen ei ole tarvetta soveltaa ympäristövaikutusten arvioinnista annetun lain (252/2017) mukaista arviointimenettelyä.

Asemakaavan tavoitteet

Asemakaavan laadinnan tavoitteena on luoda edellytykset tehtaan toiminnan kehittämiseksi vastaamaan tavoitteita hiilidioksidivapaasta teräksen tuotannosta. Alue suunnitellaan voimassa olevan yleiskaavan ohjaustarkkuus ja -vaikutus huomioiden asemakaavatasoisesti tarkennettaen alueen maankäytöllistä ohjausta kokonaisuus huomioiden. Asemakaavassa määritellään mm. alueen käyttötarkoitus, rakentamisalat, rakennusoikeudet sekä alueen liikenneyhteydet. Asemakaavan laadinnassa kiinnitetään huomiota alueen ympäristön erityisominaisuuksiin ja vaikutusten lieventämismahdollisuuksiin.

Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa nykyisen terästehtaan tuotantoprosessien uudistaminen ja toiminnan kehittäminen. Koko aluetta koskevana tavoitteena on yhteensovittaa maankäytöllisesti tehdasalueen kehittäminen alueen muuhun maankäyttöön huomioiden myös tehdasalueen ulkopuolelle kohdistuvat vaikutukset. Alueen liikenneverkon kehittämisessä huomioidaan sujuvat yhteydet ja liikenneturvallisuus sekä eri kulkumuotojen tarpeet sisältäen myös kevyen liikenteen sekä raideliikenteen.

Alueen maankäytöllisen ohjauksen periaatteet osoitetaan nyt laadittavalla asemakaavalla ja tehtaan toimintaa ohjataan ympäristöluvalla. Toiminnan muutoksen ympäristölupahakemuksen päivittäminen on aloitettu. Ympäristöluvan osalta lupaviranomaisena toimii Pohjois-Suomen aluehallintovirasto (AVI).

Tuotannonmuutokseen liittyen SSAB:lla on vireillä YVA-menettely Raahen tehtaan 400 kV:n voimajohtohankkeesta. Vaihtoehtoisten voimajohtolinjausten alueet sijoittuvat Raahen kaupungin sekä Siikajoen ja Pyhäjoen kuntien alueille ja tehdasalueelle sijoittuva sähköasema kaavoitettavalle alueelle. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyn sisältävä YVA-ohjelma on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2021 ja on etenemässä arviointiselostusvaiheeseen alkuvuodesta 2023.

Suunnittelun lähtökohdat

Asemakaavan sisältövaatimukset

Asemakaavaa laadittaessa on maakuntakaava ja oikeusvaikutteinen yleiskaava otettava huomioon kuten niistä maankäyttö- ja rakennuslaissa säädetään. Jos asemakaava laaditaan alueelle, jolla ei ole oikeusvaikutteista yleiskaavaa, on asemakaavaa laadittaessa soveltuvin osin otettava huomioon mitä yleiskaavan sisältövaatimuksista säädetään.

Asemakaava on laadittava siten, että luodaan edellytykset terveelliselle, turvalliselle ja viihtyisälle elinympäristölle, palvelujen alueelliselle saavutettavuudelle ja liikenteen järjestämiselle. Rakennettua ympäristöä ja luonnonympäristöä tulee vaalia, eikä niihin liittyviä erityisiä arvoja saa hävittää. Kaavoitettavalla alueella tai sen lähiympäristössä on oltava riittävästi puistoja tai muita lähivirkistykseen soveltuvia alueita.

Asemakaavalla ei saa aiheuttaa kenenkään elinympäristön laadun sellaista merkityksellistä heikkenemistä, joka ei ole perusteltua asemakaavan tarkoitus huomioon ottaen. Asemakaavalla ei myöskään saa asettaa maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle sellaista kohtuutonta rajoitusta tai aiheuttaa sellaista kohtuutonta haittaa, joka kaavalle asetettavia tavoitteita tai vaatimuksia syrjäyttämättä voidaan välttää.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Valtioneuvosto antoi tavoitteet maankäyttö- ja rakennuslain uudistamiseen liittyen. VAT tulee ottaa huomioon kaavoituksessa.

Valtioneuvosto uudisti valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet 14.12.2017. Uudistuksessa tavoitteiden päällekkäisyydet erityislainsäädännön kanssa on purettu. Kaikki tavoitteet koskevat nyt koko maata, eikä alueellisia erityistavoitteita enää ole.

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet jakautuvat viiteen kokonaisuuteen:

- Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
- Tehokas liikennejärjestelmä
- Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
- Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
- Uusiutumiskykyinen energiahuolto.

Hankkeeseen liittyvät ainakin seuraavat valtioneuvoston päätöksessä mainitut tavoitteet:

- Edistetään koko maan monikeskuksista, verkottuvaa ja hyviin yhteyksiin perustuvaa alue-rakennetta, ja tuetaan eri alueiden elinvoimaa ja vahvuuksien hyödyntämistä. Luodaan edellytykset elinkeino- ja yritystoiminnan kehittämiseksi sekä väestökehityksen edellyttä-mälle riittävälle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.
- Ehkäistään melusta, tärinästä ja huonosta ilmanlaadusta aiheutuvia ympäristö- ja ter-veyshaittoja.
- Haitallisia terveysvaikutuksia tai onnettomuusriskejä aiheuttavien toimintojen ja vaiku-tuksille herkkien toimintojen välille jätetään riittävän suuri etäisyys tai riskit hallitaan muulla tavoin.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.

Valtakunnalliset erityiskohteet alueella

Suunnittelualueen kaakkoisosaan sijoittuu valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema Kuljunmäki sekä Natura-alue Kuljunmäen niitty (FI1104602), joka on kooltaan 2,1 ha.

Valtakunnallisesti merkittävä rakennettu kulttuuriympäristö Saloisten kellotapuli sijoittuu välittömästi suunnittelualueen itäpuolelle.

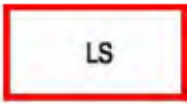
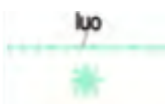
Maakuntakaava

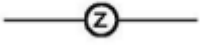

Kuva 0-6. Ote Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaavan yhdistelmäkartasta. Suunnittelualan likimääräinen sijainti on osoitettu sinisellä renkaalla. (© Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2022.)

Pohjois-Pohjanmaalla alueidenkäytön tarkempaa suunnittelua ohjaavat maakuntakaavat muodostavat Pohjois-Pohjanmaan 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaava. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt **Hanhikiven ydinvoimamaakuntakaavan** 22.2.2010, **Pohjois-Pohjanmaan 1. vaihemaakuntakaavan** 2.12.2013, **Pohjois-Pohjanmaan 2. vaihemaakuntakaavan** 7.12.2016 ja **Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaavan** 11.6.2018. Kaavat ovat voimassa lainvoimaisia. Maakuntakaavat on koottu informatiiviseen yhdistelmäkarttaan (18.1.2022). Maakuntakaavojen viralliset kaava-aineistot löytyvät Pohjois-Pohjanmaan liiton verkkosivulta.

Taulukko 0-1. Suunnittelualueelle tai sen läheisyyteen osoitetut maakuntakaavamerkinnot.

Merkintä	Kaavamääräys
	TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullista merkitystä omaavia, lähinnä perinteisen teollisuuden tuotanto- ja varastoalueita, jotka eivät sisälly taajamatoimintojen aluevaraukseen ja jotka halutaan turvata muulta maankäytöltä.
	SATAMA-ALUE (1.vmk) Suunnittelumääräys: Sataman keskeisten ydintoimintojen kehittämismahdollisuuksille tulee varata yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa riittävät aluevaraukset. (1.vmk)
	TUULIVOIMALOIDEN ALUE 1.vmk (merkkien yhteydessä): Merkinnällä osoitetaan tuulivoimaloiden rakentamiseen soveltuvia satama- ja teollisuusalueita. Suunnittelumääräykset: Alueen suunnittelussa on otettava huomioon vaikutukset asutukseen, maisemaan, linnustoon, luontoon ja kulttuuriympäristöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia. Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varmistettava, ettei asutukselle aiheudu merkittäviä melu- ja välkevaikutuksia ja että valtakunnallisten kulttuuriympäristöjen arvot säilyvät. Lisäksi tulee ottaa huomioon lento- ja liikenteestä, liikenneväylistä ja tutkajärjestelmistä johtuvat rajoitteet voimaloiden koolle ja sijoittelulle sekä selvítettävä tuulivoimaloiden vaikutukset puolustusvoimien toimintaan. Alueen suunnittelussa on kiinnitettävä erityistä huomiota tuulivoimarakentamisen ja alueella olevien muiden toimintojen yhteensovittamiseen.
	LUONNON MONIMUOTOISUUDEN KANNALTA ERITYISEN TÄRKEÄ ALUE Merkinnällä osoitetaan suojelualueiden ulkopuolella olevia tärkeitä lintualueita sekä muita luontoarvoiltaan merkittäviä alueita. Suunnittelumääräys: Alueen maankäyttöä suunniteltaessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuteen liittyvät arvot ja niiden säilymisen edistäminen.
	PERINNEMAISEMAKOHD (3.vmk) Merkinnällä osoitetaan valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviä perinnemaisema- ja perinnebiotooppikohteita. Suunnittelumääräykset:

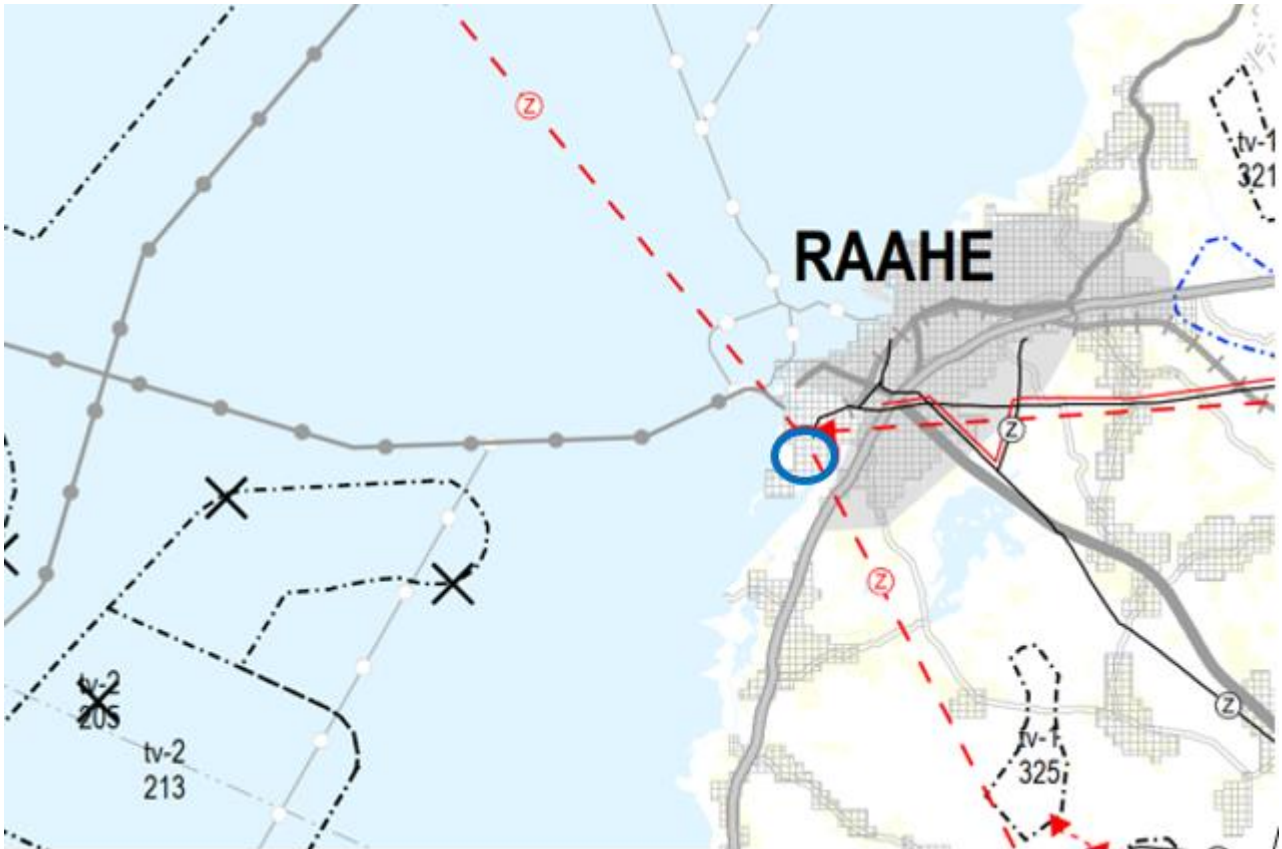
	Alueiden suunnittelussa ja käytössä tulee edistää kohteen kulttuuri- ja luonnonperintöarvojen säilymistä. Valtakunnallisesti arvokkaisiin kohteisiin merkittävästi vaikuttavissa hankkeissa on varattava ao. viranomaiselle tilaisuus antaa lausunto.
	VALTAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ (2. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston päätöksen mukaiset valtakunnallisesti merkitävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009). Osa kohteista ei näy kaavakartalla; luettelo valtakunnallisesti arvokkaista rakennetuista kulttuuriympäristöistä ja -kohteista on esitetty 2. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteissä 4 ja 5 sekä 3. vaihemaakuntakaavan selostuksen liitteessä 5 a. Suunnittelumääräykset: Alueiden käytön suunnittelussa tulee edistää kulttuuriympäristön valtakunnallisten ja maakunnallisten arvojen säilymistä. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on otettava huomioon rakennettujen kulttuuriympäristöjen kokonaisuudet ja ominaispiirteet. Suunnittelussa tulee erityisesti kiinnittää huomiota RKY 2009 -inventoinnissa sekä Pohjois-Pohjanmaan rakennettu kulttuuriympäristö 2015 -selvityksessä kirjattuihin arvoihin ja ominaispiirteisiin.
	MERKITTÄVÄSTI PARANNETTAVA PÄÄRATA (1. ja 3.vmkk) Suunnittelumääräys: Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa on varauduttava tasoristeysten poistamiseen ja liikenteen kapasiteetin lisäämiseen.
	PÄÄSÄHKÖJOHTO 110 kV (1. ja 3.vmkk)
	LAIVAVÄYLÄ (1.vmkk)
	LOGISTIIKKA-ALUE (1. ja 3.vmkk) Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät eri liikennemuotoja yhdistävät tavaraliikenteen terminaalialueet Suunnittelumääräykset: Raahan ja Kalajoen satama-alueisiin liittyen on varattava riittävä alue meriliikenteen tavarankäsittelyä ja yritystoimintaa varten ja sujuva pääsy alueelle yleiseltä tie- ja rataverkolta.

Suunnittelualue sijoittuu maakuntakaavan **teollisuus- ja varastoalueelle T** ja pieneltä osin **satama-alueelle LS**. Suunnittelualueelle sijoittuu **pääsähköjohto** sekä **päärata**. Suunnittelualueen kaakoisosaan sijoittuu **perinnemaisemakohde**.

Vireillä oleva maakuntakaavoitus

Suunnittelualueella on vireillä Pohjois-Pohjanmaan ilmasto- ja energiavaihekaava. Kaava käsittelee koko maakunnan alueidenkäyttöä ja sen suunnitellut pääteemat ovat: aluerakenne ja saavutettavuus, liikennejärjestelmä ja logistiikka-alueet, energiantuotanto, varastointi ja siirto ja viherrakenne ja ekosysteemipalveluiden tarkastelu. Energia- ja ilmastovaihekaavan luonnosvaiheen aineiston on ollut nähtävillä 8.8.-23.9.2022.

Kaavaluonnoksessa suunnittelualueen halki on osoitettu pääsähköjohdon yhteystarve. Merkinnällä on osoitettu sähköverkon pitkän aikavälin kehittämistarpeet sekä kaavan laatimisvaiheessa toteutumiseltaan epävarmojen tuulivoima-alueiden sähkönsiirtoyhteydet.

Kuva 0-7. Ote Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihehemaakuntakaavan luonnoksesta. Suunnittelualueen likimääräinen sijainti on osoitettu sinisellä renkaalla. (© Pohjois-Pohjanmaan liitto, 2022)

Voimassa oleva yleiskaava

Suunnittelualueella on voimassa *Raahen 2030, keskeisten taajama-alueiden osayleiskaava*. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt yleiskaavan 11.4.2007 § 20. Yleiskaavassa suunnittelualue on osoitettu aluevarausmerkinnöillä **TT = ympäristövaikutuksiltaan merkittävien teollisuustoimintojen alue**, **T = teollisuus- ja varastoalue**, **LTA = tavaraliikenteen terminaalialue**, **LTA/T = terminaali/teollisuusalue**, **W = vesialue**, **S-1 = suojelualue** ja **V = virkistysalue**.

Voimassa olevaa osayleiskaavaa kuvaamaan on laadittu karttalehdet **kartta 1, Tavoitteellinen yhdyskuntarakenne, liikenneverkko ja virkistysalueet** sekä **kartta 2, Luonnon ja kulttuuriympäristön sekä maiseman kannalta arvokkaat kohteet**.

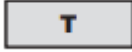
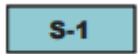
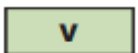
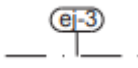
Luonnon ja kulttuuriympäristön sekä maiseman kannalta arvokkaista kohteista suunnittelualueen kaakkoisosaan sijoittuvat uhanalaisten pohjannoidanlukon ja suomentähtimön esiintymät sekä valtakunnallisesti merkittävä perinnebiotooppi Kuljunmäki.

Suunnittelualueen läheisyyteen sijoittuvat Sulaton osayleiskaava-alue ja Raahen pohjoisen saariston osayleiskaava-alue, jotka molemmat ovat oikeusvaikutteisia. Kuljunlahden itäpuolelle on laadittu Raahen eteläisen ranta-alueen osayleiskaava. Raahen eteläisen ranta-alueen osayleiskaava on kuulutettu lainvoimaiseksi 3.6.2022 niiltä osin, joihin valitusten ei voida katsoa kohdistuvan. Suunnittelualue sijoittuu pieneltä osin eteläisen ranta-alueen osayleiskaavan alueelle. Kaavassa suunnittelualueelle on osoitettu pieneltä alueelta maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M-3).

Kuva 0-8. Ote osayleiskaavayhdistelmä. (© Raahen kaupunki, 2022)

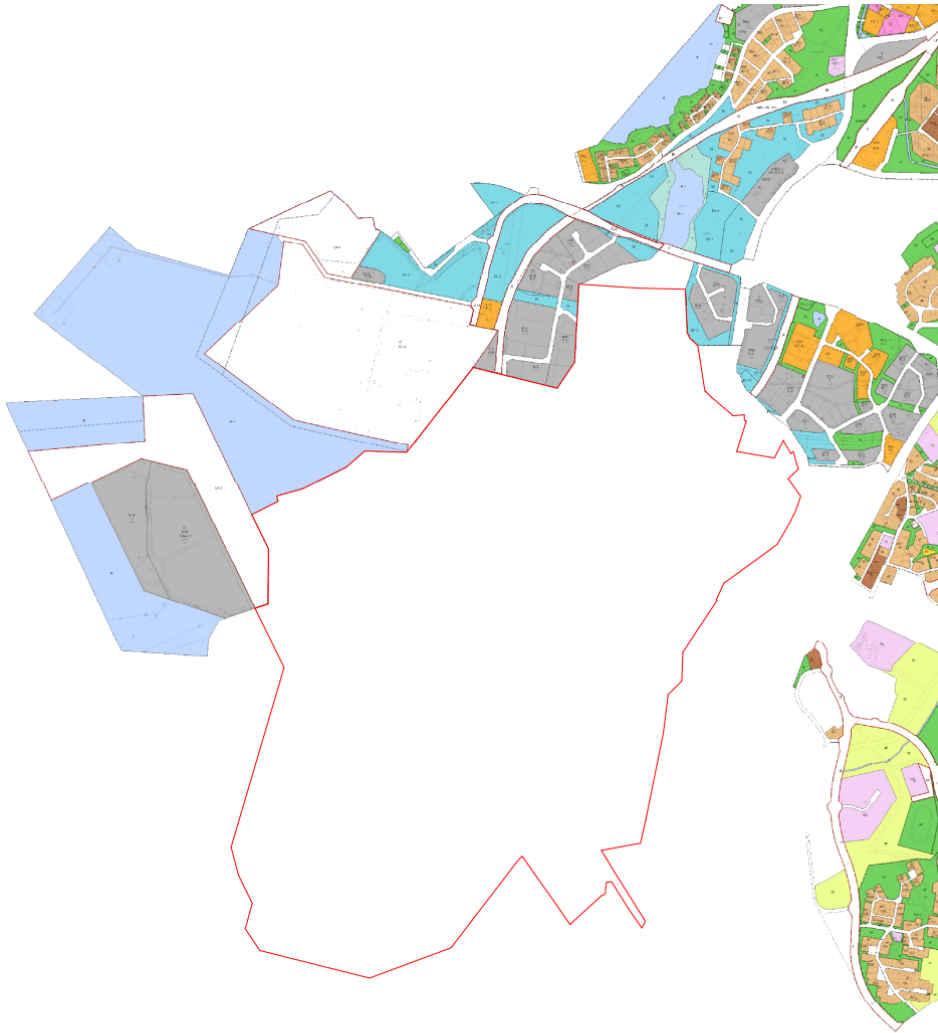
Taulukko 0-2. Suunnittelualueelle osoitetut kaavamerkinnot.

Merkintä	Kaavamääräys
	YMPÄRISTÖVAIKUTUSILTAAN MERKITTÄVIEN TEOLLISUUSTOIMINTOJEN ALUE. Alueelle voidaan sijoittaa teollisuustoimintoja, jotka tarvitsevat YSL:n 28 §:n mukaisen ympäristöluvan.
	TEOLLISUUS- JA VARASTOALUE Alue varataan teollisuustoiminnalle ja siihen liittyvälle varastoinnille. Lisäksi alueelle saa sijoittaa pääkäyttötarkoitusta palvelevia muita tiloja, kuten toimisto- ja terminaalitiloja.
	SATAMA-ALUE. Alue varataan satamatoimintaan ja siihen liittyville terminaaleille ja varastoille.
	Sataman vesialue.
	TAVARALIIKENTEEN TERMINAALIALUE
	TERMINAALI/ TEOLLISUUSALUE. Alueen sisäinen maankäyttö ratkaistaan asemakaavoituksella.
	SUOJELUALUE. Valtakunnallisesti arvokas perinnemaisema, Kuljunmäen ketoalue. Alueella saa suorittaa toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen perinnemaiseman suojeluarvon säilyttämiseksi tai palauttamiseksi.
	VIRKISTYSALUE. Alue varataan yleiseen virkistys- ja ulkoilukäyttöön. Alueella on sallittua virkistystä ja ulkoilua palveleva rakentaminen. Maisemaa muuttavaan toimenpiteeseen on saatava MRL 128:§ mukainen maisematyöluva.
	VESIALUE.
	ALUE, JOLLA ON SÄILYTETTÄVIÄ YMPÄRISTÖARVOJA. Alue pidetään maisemalliset ja luontoarvot turvaavassa käytössä. Aluetta muutettaessa huolehditaan sen erityisten arvojen säilymisestä.
	Teollisuusjätteiden loppusijoitusalue. Alueen käyttöönotto edellyttää ympäristölupamenettelyä.
	Yhdystie, kulkuoikeus rajoitettu
	Rautatie.

Voimassa oleva asemakaava

Suunnittelualueella ei ole asemakaavoitettua aluetta.

Suunnittelualue rajautuu seuraaviin asemakaavoihin: Akm-235 (Raahen Syväsataman teollisuusalueen asemakaava ja asemakaavan muutos, hyväksymispäivämäärä: 29.5.2017), Akm-0208 (Raahen sataman Lapaluodon satamanosan asemakaavan muutos ja laajennus, hyväksymispäivämäärä 28.1.2013), Ak 148 (Länsi-Kalkan teollisuusalueen asemakaava, hyväksymispäivämäärä 22.4.1998) ja Akm 236, (Aittalahden teollisuusalueen asemakaavan muutos, hyväksymispäivämäärä 23.4.2018).

1:15 000

Kuva 0-9. Ote Raahen kaupungin ajantasa-asemakaavasta. (© Raahen kaupunki, 2022)

Rakennusjärjestys

Raahen kaupunginvaltuuston 25.1.2021 § 10 ja Siikajoen valtuuston 28.1.2021 4 § hyväksymä rakennusjärjestys on saavuttanut lainvoiman Raahessa 11.3.2021 ja Siikajoella 7.4.2021. Rakennusjärjestys on kuulutettu voimaan 22.4.2021.

Maanomistus

Suunnittelualue on pääosin yksityisessä SSAB:n omistuksessa. Yleiset alueet ovat Raahen kaupungin omistuksessa.

Päätökset ja sopimukset

Kaavoitusaloite SSAB:n tehdasalueen asemakaavoituksen käynnistämiseksi on hyväksytty Raahen kehittämislautakunnassa 11.5.2022 § 81 ja Raahen kaupunginhallituksessa 16.5.2022 § 227.

Suunnitteluprosessin aikana laaditaan tarvittaessa maankäyttösopimus alueen toteutuksesta kaupungin ja SSAB:n välille.

Miten kaavan vaikutuksia selvitetään ja arvioidaan?

Suunnittelutyön edetessä suunnittelualueesta laaditaan tarvittavat selvitykset. Selvitysten on annettava riittävät tiedot suunnitelman toteuttamisen vaikutusten arvioimiseksi. Työn kuluessa arvioidaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 § ja -asetuksen 1 § mukaisella tavalla asemakaavan toteuttamisen välittömiä ja välillisiä vaikutuksia:

- ”ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön;
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon;
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin;
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen;
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön;
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.” (MRA 1§.)

Arvioinnin tekee kaavan laatija yhteistyössä eri asiantuntijoiden kanssa. Arviot kaavan toteuttamisen vaikutuksista kuvataan asemakaavan selostuksessa. Arviointityössä hyödynnetään asemakaavoitusta varten tehtyjä ja jo aiemmin laadittuja selvityksiä sekä kaavaprosessin aikana saatavaa palautetta.

Kaavan toteuttamisen vaikutuksia selvitetessä painopiste asetetaan merkittäviksi arvioituihin vaikutuksiin. Kaavan vaikutuksia selvitetessä otetaan huomioon kaavan tehtävä ja tarkoitus. Tässä vaiheessa arvioiden keskeisimmät arvioinnin kohteet liittyvät liikenteellisiin vaikutuksiin, ihmisten elinympäristöön kohdistuviin vaikutuksiin, ilmastoon ja vesistöön sekä elinkeinoelämään kohdistuviin vaikutuksiin.

Tehtaan tuotantomuutoksen myötä tässä vaiheessa arvioidaan, että tehtaan toiminnan vaikutukset ilmastoon, ilmanlaatuun, liikennesuoriteisiin ja vesistöön vähenee. Meluvaikutusten arvioidaan pysyvän entisen kaltaisina.

Suunnittelutyön aikana laaditaan selvityksiä

Kaavaprosessiin on sisällytetty laadittavaksi seuraavat erillisselvitykset.

Luontoselvitys

Luontoselvitys tehdään asemakaavoitettavalle alueelle, keskittyen tehdastoimintojen ulkopuolelle kaava-alueen rakentamattomiin reunaosiin.

Kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksessä kartoitetaan alueen luontotyypit ja kasvillisuuden valtalajit pääpiirteissään maastoselvityksin kesä-elokuussa 2022. Erityistä huomiota kiinnitetään suojeltujen ja uhanalaisten luontotyyppien esiintymiseen. Maastossa alueen eläimistöä sekä erityisesti luontodirektiivin liitteen IV lajien (liito-orava, viitasammakko, lepakot) ja uhanalaisten lajien esiintymistä arvioidaan lähtötietojen ja lajien elinympäristövaatimusten perusteella. Erillisiä lajistosiselvityksiä ei ole sisällytetty tähän työhön.

Alueelta kartoitetaan luonnonympäristön yleispiirteet sekä seuraavat lainsäädännön perusteella huomioon otettavat kohteet:

- luonnonsuojelulain 29 §:n suojellut luontotyypit
- vesilain 2. luvun 11 §:n suojellut vesiluontotyypit ja 3. luvun 2 §:n purot
- metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt
- uhanalaiset luontotyypit (Kontula & Raunio 2018)
- tiedossa olevien uhanalaisten eläin- ja kasvilajien esiintymät;
- tarkistetaan tiedossa olevat esiintymät ja kirjataan ylös havainnot uusista esiintymistä
- luontodirektiivin liitteen IV lajien esiintymisen todennäköisyys
- haitallisten vieraslajien esiintymät

Arkeologinen inventointi

Kaavoitettavalta alueelta laadintaan maankäyttö- ja rakennuslain 9 § vaatimukset täyttävä arkeologinen inventointi, jonka tarkoituksena on muinaismuistolain tarkoittamien kiinteiden muinaisjäännösten selvittäminen ja paikantaminen, jotta ne voidaan tarvittaessa ottaa huomioon alueen maankäyttöä suunniteltaessa.

Hulevesiselvitys

Hulevesiselvitys tehdään asemakaavoitettavalle alueelle, keskittyen rakentamistoimien alueelle. Selvitykseen sisältyy tarkastelu hulevesien hallinnan nykytilanteesta ja maankäytön muutoksen vaikutuksista hulevesien määrään ja laatuun. Lopputuloksena on asemakaavatasoinen hulevesien hallinnan yleissuunnitelma, jossa on esitetty myös rakentamisen aikaisen hulevesien hallinnan periaatteet.

Edellä mainitut erillisselvitykset valmistuvat vuoden 2022 aikana ennen kaavan luonnosvaiheen julkista kuulemistä.

Liikenneselvitys

Liikenneselvityksessä tarkastellaan suunnittelualueen ja ympäröivän maankäytön liikenteen järjestämisen periaatteet eri liikennemuodot huomioiden.

Muut selvitykset

Kaavatyössä hyödynnetään lisäksi muiden tehtaan suunnitteluprosessien aikana tuotettua aineistoa kuten melumallinnusta (Efterklang 2022), tehtaan layout- ja logistiikkaselvitystä (Afry 2022), tehtaan toiminnan tarkkailutietoja ja alueen toimijoiden ympäristölupapäätöksiä.

Ketkä ovat osallisia ja keitä tiedotetaan erikseen?

Maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että kaavaa valmisteltaessa on oltava vuorovaikutuksessa niiden henkilöiden ja yhteisöjen kanssa, joiden oloihin tai etuihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa (MRL 6 §). Kaavan osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon, virkistykseen tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä ne viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Osallisille ja kuntalaisille varataan mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun, arvioida kaavan vaikutuksia sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta.

Viranomaisten, yritysten ja yhteisöjen osalta osallisia ovat seuraavat tahot:

- Pohjois-Pohjanmaan ELY- keskus
- Pohjois-Pohjanmaan liitto
- Pohjois-Pohjanmaan museo
- Museovirasto
- Jokilaaksojen pelastuslaitos
- Väylävirasto
- Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
- Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (TUKES)
- Ympäristöterveydenhuolto
- Raahen seudun hyvinvointikuntayhtymä
- Finnpiilot Pilotage Oy
- Raahen seurakunta
- Raahen Satama
- Fingrid
- Raahen Voima Oy
- Nordkalk Oy Ab
- AirLiquide Finland Oy:n
- Raahen Energia Oy
- Raahen Vesi Oy
- Elisa Oyj
- DNA Oyj
- Suomen Hyötytuuli Oy
- Telia Finland Oyj
- Raahen yrittäjäyhdistys
- Raahe-Seura
- Raahen kaupungin ympäristövalvonta
- Rakennusvalvonta
- Mittaus- ja maankäyttö
- Kuntatekniikka

Tiedottaminen suunnittelualueen ja lähiympäristön kiinteistönomistajille ja asukkaille:

Suunnittelun vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta ilmoitetaan kirjeellä etusivulla olevan kartan rajauksen mukaisesti.

Valmisteluaineiston (kaavaluonnos) nähtäville asettamisesta tiedotetaan osallisille lehti-ilmoituksella *Raahelaisessa* sekä kaupungin verkkosivuilla.

Kuulutus kaavaehdotuksen nähtäville asettamisesta julkaistaan virallisella ilmoitustaululla osoitteessa Rantakatu 50, Raahe, kaupungin verkkosivuilla ja sanomalehti *Raahelaisessa*.

Asemakaavoituksen etenemistä on mahdollista seurata Raahen kaupungin kaavoituksen verkkosivuilla (raahe.fi > Palvelut > Elinympäristö > Kaavoitus) koko asemakaavaprosessin ajan.

Tiedottaminen viranomaisille ja yhteisöille:

Kaavoituksen eri vaiheista tiedotetaan sähköpostilla.

Suunnittelutyön organisointi

Asemakaava laaditaan konsulttityönä ja sitä ohjaa Raahen kaupungin kaavoitus. Asemakaavan laadintaa varten kootaan asianosaisista Raahen kaupungin viranhaltijoista sekä Raahen Sataman ja SSAB:n edustajista koostuva ohjausryhmä.

Asemakaavan laadinnan pohjaksi ei tehdä vaihtoehtotarkasteluja. Kaavatyön reunaehdot muodostuvat tehtaan teknisestä suunnittelusta, jossa on huomioituna sijoittumisen ohjaamisessa tunnistetut herkät alueet ja suojelulliset arvot.

Miten kaavatyö etenee ja miten työhön voi vaikuttaa?

Asemakaavoitustyön vaiheista ja osallistumismahdollisuuksista ilmoittaminen

Kaavoituksen vireille tulosta ja osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtäville asettamisesta kuulutetaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla, lehti-ilmoituksella Raahelaisessa ja kaupungin verkkosivuilla. Nähtävillä oloista ja mahdollisuudesta mielipiteen esittämiseen sekä oikeudesta muistutuksen tekemiseen kuulutetaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla, lehti-ilmoituksella Raahelaisessa ja kaupungin verkkosivuilla.

Kaavoituksen käynnistäminen

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) asetetaan nähtäville, vuorovaikutus- ja arviointimenettelyjen riittävydestä on mahdollista jättää kirjallinen mielipide.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävillä oloaikana järjestetään kaavoitusta koskeva viranomaisneuvottelu.

Asemakaavoituksen käynnistymisestä julkaistaan lehdistötiedote ja pidetään yleisölle avoin informointitilaisuus osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolokaudena. Tarkennettu OAS julkaistaan verkkosivulla ja ilmoitustaululla.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta.

Valmisteluvaihe

Asemakaavaa koskeva valmisteluaineisto asetetaan nähtäville vähintään 30 päivän ajaksi. Mielipiteensä voi ilmoittaa kuulutuksessa mainittuun osoitteeseen. Vastine mielipiteisiin toimitetaan niille mielipiteensä antaneille, jotka ovat jättäneet osoitteensa.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot valmisteluaineistosta.

Ehdotusvaihe

Suunnittelun edettyä ehdotusvaiheeseen asetetaan asemakaavan ehdotus nähtäville 30 päivän ajaksi. Muistutukset tulee toimittaa kirjallisena kuulutuksessa mainittuun osoitteeseen. Vastine muistutuksiin toimitetaan niille muistutuksen tehneille, jotka ovat jättäneet osoitteensa.

Viranomaisilta pyydetään lausunnot ehdotusaineistosta.

Hyväksymisvaihe

Asemakaavan hyväksyy kaupunginvaltuusto. Hyväksymispäätöksestä ilmoitetaan maankäyttö- ja rakennusasetuksen MRA 94 § mukaisesti. Oikeudesta valittaa kaavan hyväksymispäätöksestä säädetään maankäyttö- ja rakennuslain MRL 191 §:ssä. Kaavan voimaantulosta kuulutetaan kaupungin verkkosivulla valitusajan päätyttyä.

Osallistaminen

Käynnistysvaihe

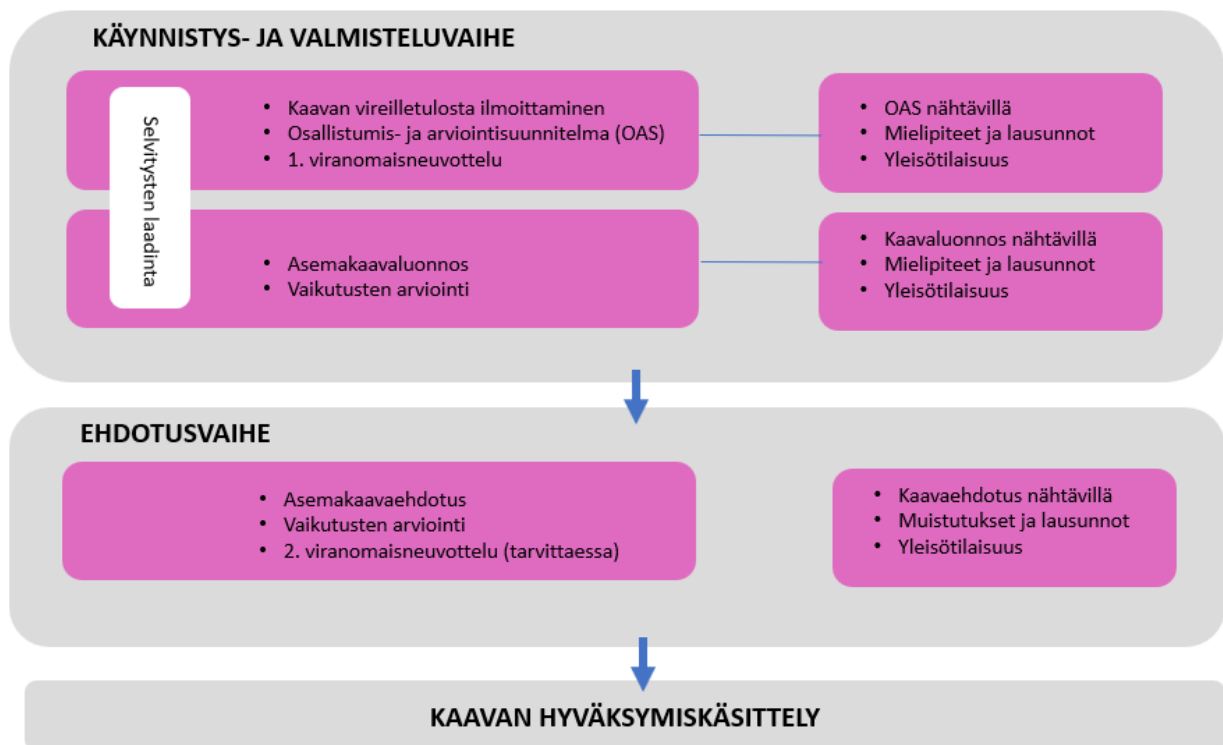
- Alustava selvityspalaveri viranomaisten kanssa 19.5.2022.
- OAS asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuille, Raatihuonelle ja Praatiin.
- Pidetään osallisille avoin informointitilaisuus, jossa esitellään kaavoitustyön prosessi, osallistumisen periaatteet ja tavoiteaikataulu (11/2022).
- Mahdollinen aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu 11/2022.

Valmisteluvaihe

- Selvitystulosten ja OAS:n palautteen pohjalta laadittu asemakaavaluonnos asetetaan nähtäville mielipiteiden esittämistä varten, kaupungin verkkosivuille, Raatihuonelle ja Praatiin (alkutalvi 2023).
- Asemakaavaluonnos julkaistaan kaavoituksen verkkosivulla.
- Pidetään kaavaluonnoksen nähtävilläoloaikana avoin yleisötilaisuus, jossa esitellään selvitysten tulokset, kaavaluonnos ja kaavan toteuttamisen vaikutukset.

Ehdotusvaihe

- Luonnosvaiheen palautteen perusteella tarkennettu asemakaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville muistutusten esittämistä varten (alkukesä 2023).
- Asemakaavaehdotus julkaistaan kaavoituksen verkkosivulla.
- Asemakaavaehdotus esitellään kaikille avoimessa yleisötilaisuudessa.
- Pidetään tarvittaessa ehdotusvaiheen viranomaisneuvottelu (alkusyksy 2023).

Kuva 0-10. Suunnitteluprosessin eteneminen.

Missä kaava-asiakirjoihin voi tutustua?

Kuulutukset nähtäville asettamisesta julkaistaan kaupungin virallisella ilmoitustaululla, jossa myös kaava-asiakirjoihin, esimerkiksi kaavakarttaan ja selostukseen voi tutustua nähtävilläoloaikoina. Kaava-asiakirjoihin voi tutustua Raatihuoneella ja Praatissa. Asemakaavoituksen etenemistä on mahdollista seurata Raahen kaupungin verkkosivuilla, jossa kaava-asiakirjoihin voi tutustua koko asemakaavaprosessin ajan.

Palautteen antaminen

Kirjalliset mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, asemakaavan valmisteluaineistosta ja asemakaavaehdotuksesta toimitetaan postiosoitteeseen: *Raahen kaupunki / kaavoitus*, Ranta-
katu 8 C, 92100 Raahen tai sähköpostilla osoitteeseen: kaavoitus@raahe.fi.

Nähtävilläolojen aikana voit halutessasi jättää vireillä olevasta kaavasta palautetta sähköisesti Raahen kaupungin verkkosivulla Kommentoi kaavaa -lomakkeella (raahe.fi > Verkkosivointi > Osallistu ja vaikuta > Kommentoi kaavaa). Valitse lomakkeen alasvetovalikosta kaava, josta haluat antaa palautetta ja ilmoita nimesi. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta voit lisäksi koko kaavoituksen vireilläolon ajan jättää palautetta sähköisesti Kommentoi kaavaa -lomakkeella. Lomakkeella valitse alasvetovalikosta, minkä kaavan OAS:sta jätät mielipiteesi sekä ilmoita nimesi. Nimetöntä palautetta ei käsitellä.

Alustava aikataulu

Kaavaprosessin aikataulua päivitetään suunnittelun edetessä. Vaiheita koskevat aikataulut tarkennetaan aina työvaihetta käynnistettäessä.

Työn vaihe	2022												2023											
Aloitusvaihe	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
1. Aloitusvaihe																								
Selvitykset alueelta																								
OAS:n laatiminen																								
OAS:n nähtävillä olo ja tiedottaminen																								
2. Valmisteluvaihe																								
Asemakaavaluonnoksen valmistelu																								
Valmisteluaineisto nähtävillä																								
3. Kaavaehdotusvaihe																								
Asemakaavaehdotuksen laatiminen																								
Kaavaehdotus nähtävillä																								
Mahdolliset tarkistusluonteiset korjaukset																								
4. Hyväksymisvaihe																								
Kaupunginhallitus käsittelee kaavaehdotuksen																								
Kaupunginvaltuuston hyväksymiskäsittely																								
Osallistuminen ja vuorovaikutus	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12				
Viranomaisneuvottelu tai viranomaistyöneuvottelu																								
Yleisötilaisuus																								

Kuva 0-11. Asemakaavoituksen alustava aikataulu.

Lisätietoja asemakaavoituksesta

Raahen kaupunki / Kaavoitus

kaavoitus@raahe.fi

Anu Syrjäpalo
Kaavoituspäällikkö
puh. 044 439 3575
anu.syrjapalo@raahe.fi

Mathias Holmén
Kaavasuunnittelija
puh. 040 830 3159
mathias.holmen@raahe.fi

raahe.fi > Palvelut > Elinympäristö > Kaavoitus > Vireillä olevat kaavat > Asemakaavoitus

AFRY Finland Oy/ Kaavakonsultti

Miia Nurminen-Piirainen
Projektipäällikkö
puh. +358 (0)50 576 3580
miia.nurminen-piirainen@afry.com

Ida Montell
Suunnittelija
puh. + 358 (0) 50 344 7230
ida.montell@afry.com